

We can be the library in your pocket

6.5.2008

Majlis Bremer-Laamanen

majlis.bremer-laamanen(at)helsinki.fi

Sanomalehdet ovat kuumaa tavaraa, kun keskustellaan digitointihankkeista ympäri maailmaa. Sopivan kuumaa oli myös Singaporessa, jossa pidettiin IFLAn newspapersectionin eli sanomalehtijaoston kolmipäiväinen konferenssi 1.-3. huhtikuuta, 2008.

Päiviä sävyttivät Singaporen suvaitsevaisuus, avoimuus ja kehittämisen ilmapiiri. Kansalliskirjaston sloganit kuten "tieto, mielikuvitus, mahdollisuus", "Singaporen muuntuva kirjasto", "ajattele laajasti, ajattele korkealle" välittyivät kongressin 140 osallistujalle yli 20 maasta.

Kirjasto koostuu kahdesta arkkitehtonisesti upeasta talosta, joiden ympärillä puut kasvavat komeina ja pehmentävät sopivasti kokonaisuutta. Kirjaston korkeus on 102 metriä! Asiakaspalvelu on viimeistä huutoa, palvelut ja asiakkaan itsepalvelumahdollisuudet on selkeästi osoitettu ja toimintaa on kaikin tavoin helpotettu. Tieteellinen kirjasto "Lee Kong Chian" on rakennettu British Libraryn inspiroimana parvekegallerioiden ympärille.

Ympäröivä Singaporen yhteiskunta on mielenkiintoinen. Siitä lähtien kun sir Thomas Raffle teki Singaporesta brittiläisen kauppaa-aseman 1819 ja myöhemmin Britannian siirtomaan (1867) Singaporen osaaminen on liittynyt kauppaan. Ja kaupankäynnin mestarit hallitsevat kieliä, numeroita sekä kanssakäymistä. Tämä näkyy neljästä virallisesta kielestä – englanti, mandariini kiina, malaiji ja tamili - ja käytettävissä olevista kolmesta aakkosjärjestelmästä, useasta rinnakkaisesta uskonnosta sekä numeroiden hallitsemisesta. Kaupankäynnin mestaruutta vahvistavat luotettavuus, organisointikyky, turvallisuus ja siisteys sekä hyvin toimiva yhteiskunta. Sakot esim. roskien heittämisestä ovat kuuleman mukaan isot.

Täällä tarjotaan myös suomalaista kulttuuria. Sibeliuksen 4. ja 2. sinfonia olivat tarjolla uudessa konserttitalossa. Ja urheilun näkökulmasta suomalaisuutta mainosti Mika Häkkinen – joka promovoi syksyllä tulevaa Formula 1 -ajoa ajamalla katuradalla sunnuntai-iltapäivänä ennen konferenssin alkua.

Konferenssin aiheena olivat vanhat ja uudet tuulet, digitaalisen teknologian vaikutus kirjastojen sanomalehtikokoelmiin, fyysinen ja digitaalinen käyttö ja säilytyskysymykset, lainsäädäntö tekijänoikeusratkaisuineen, palvelukonseptit mediataloineen, online-sanomalehdet uuden aikakauden alussa sekä kokemukset niiden keräilystä.

Ilokseni totesin, että Kansalliskirjastomme Historiallinen sanomalehtikirjasto sai kansainvälisen tunnustuksen sanomalehtijaoston puheenjohtajalta Hartmut Walravensilta. Hän totesi sanomalehtikirjaston <http://digi.kansalliskirjasto.fi> (osana pohjoismaista TIDEN-projektia) olleen edelläkävijä, esimerkki muille kirjastoille sekä julkaisijoille ympäri maailmaa. Sen jälkeen sanomalehtien merkitys tutkimusmateriaalina on korostunut.

Iso joukko osallistujia ja luennoitsijoita vaihtoivat näkemyksiä digitointiprojekteista: British Libraryn, Alankomaiden, Australian, Saksan, Kalifornian, Hong Kongin, Zimbawen, Ranskan, Singaporen jne. Kirjastot kertoivat suunnitelmista, toteutuksista ja näkemyksistään.

Yhteistyö painotaloihin nousi esille. Kysymys kirjastojen ja julkaisutalojen yhteistyöstä on usein kuuma kysymys tekijänoikeudellisista ja siten kaupallisista syistä. Singapore Press Holdings on tehnyt mielenkiintoista digitointiyhteistyötä: "The Strait Times" on digitoitu kokonaisuudessaan vuodesta 1845 käyttäen yhteisiä standardeja, metadatta jne. Lehden edustaja Sebastian Chow totesi, että painotalon

näkökulmasta 2-3 julkaisemista edeltävää vuotta ovat kaupallisesti kiinnostavia julkaisijoille. Hänen mielestä 15 vuotta muodostaa absoluuttisen rajan kaupalliselle käytölle. Yhteistyö kirjastojen kanssa tulisi löytää siten, että tätä vanhemmat vuosikerrat olisivat laajemmin kirjastojen kautta tarjottavina – sopivin ehdoin painotalojen ja kirjaston kanssa.

Sanomalehtien käyttö muuttuu, kun siirrytään uustuotannosta vanhempiin digitoituihin sanomalehtiin. Tutkijat ja kansalaiset hakevat sen "pienen printin", jossa kerrotaan henkilöistä, paikallisista tapahtumista ja vaikkapa höyrylaivojen aikatauluista. Yli 40 % käyttäjistä Kaliforniassa on sukututkijoita. Kirjastojen tulisi huomioida käyttäjien tarpeet.

Online-sanomalehdet taas muodostavat oman haasteensa muuttuessaan jatkuvasti, liikkuvine kuvineen ja ottaessaan uudet lukijakuntansa mukaan toimintaan.

Pääasia oli ilmiselvä Walravensin alkupuheessa: käyttäjät eivät välitä mistä tieto tulee – vaan kirjastojen on tarjottava tietoa käyttäjien ehdolla, internetin tai mobiilivälineiden kautta suoraan asiakkaille, missä he vain ovat. Digitaalisessa euforiassa monet ajattelevat, että "kaikki" voidaan tarjota digitaalisessa muodossa ilmaiseksi. On selvää, että tämä on vain visio. Konferenssin aikana kävi selväksi, että jatkossa tekijänoikeuden alaisten uudempien sanomalehtien jakelu kirjastoille hoidetaan pääsääntöisesti hyväksi havaittujen mikrofilmien kautta ympäri maailman - niin Singaporessa kuin British Libraryssa vielä jonkin aikaa tulevaisuudessa, kunnes nykyistä tasoa olevat laajat jakelukanavat ovat korvattu muilla järjestelyillä ja säilytyskysymykset turvattu.

Katsoen tulevaisuuteen Singaporen edustaja kehotti kirjastoja siirtymään osaksi käyttäjien elämäntyöliä – Youtubissa, Secondlifessa, kouluissa. Ei vain linkkinä, vaan osana kunkin ohjelman sisältöä, kuluttajan ehdolla. Ydinkysymys on, mitä kirjastot jatkossa tekevät sisällöillä. Tämä kysymys herää hyvin lyhyessä ajassa, mobiili on tässä.

- Voimmeko olla kirjasto taskussasi?
- Voimmeko liikkua siellä missä liikut?
- Voimmeko tehdä sen yhdessä?

http://blogs.nlb.gov.sg/newspaper_conf08/ (http://blogs.nlb.gov.sg/newspaper_conf08/)

Pyydämme lähettämään palautteen suoraan kirjoittajalle:
majlis.bremer-laamanen(at)helsinki.fi